

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

«24» 06 2022р.

м. Київ

№ 589

Про затвердження стандарту
вищої освіти зі спеціальності
223 Медсестринство для другого
(магістерського) рівня вищої освіти

На виконання частини шостої статті 10, підпункту 16 частини першої статті 13 Закону України «Про вищу освіту», підпункту 12 пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 року № 600 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30 квітня 2020 року № 584),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт вищої освіти зі спеціальності 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я для другого (магістерського) рівня вищої освіти, що додається.
2. Установити, що стандарт вищої освіти, затверджений пунктом 1 цього наказу, вводиться в дію з 2022/2023 навчального року.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Вітренка А.

Міністр

Сергій ШКАРЛЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України
від 24.06.2022 р. № 589

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>Другий (магістерський) рівень</u> (назва рівня вищої освіти)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>Магістр</u> (назва ступеня вищої освіти)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>22 Охорона здоров'я</u> (шифр та назва галузі знань)
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>223 Медсестринство</u> (код та найменування спеціальності)

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Київ
2022**

I Преамбула

Стандарт вищої освіти (далі – Стандарт): другий (магістерський) рівень, галузь знань 22 Охорона здоров'я, спеціальність: 223 Медсестринство

Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.06.2022 р. № 589.

Стандарт розроблено членами підкомісії зі спеціальності 223 Медсестринство Науково-методичної комісії № 11 з охорони здоров'я та соціального забезпечення Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (2019-2022 рр.); членами підкомісії зі спеціальності 223 Медсестринство Науково-методичної комісії № 12 з охорони здоров'я та соціального забезпечення Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (2015-2019 рр.); членами робочої групи Міністерства охорони здоров'я України з розробки стандарту вищої освіти для спеціальності 223 Медсестринство за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Члени Науково-методичної ради та підкомісії 223 Медсестринство Науково-методичної комісії 11 з охорони здоров'я та соціального забезпечення сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (2019-2022 рр.)

Гордійчук Світлана Вікторівна	доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри природничих та соціально-гуманітарних дисциплін, Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради (голова підкомісії).
Чернюк Галина Дмитрівна	завідувач відділення «Лікувальна справа» фахового медичного коледжу Івано-Франківського національного медичного університету (заступник голови підкомісії).
Балабанова Катерина Віталіївна	кандидат медичних наук, доцент, директор Державної установи «Центр розвитку медсестринства Міністерства охорони здоров'я України» (заступник голови Науково-методичної комісії 11 з охорони здоров'я та соціального забезпечення сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України).
Дуб Наталія Євстахіївна	кандидат наук з державного управління, Заслужений працівник освіти України, декан факультету № 2 комунального закладу вищої освіти Львівської обласної ради «Львівська медична академія імені Андрея Крупинського» (секретар підкомісії).
Мруга Марина Рашидівна	кандидат педагогічних наук, доцент, державний експерт директорату вищої освіти та освіти дорослих Міністерства освіти та науки України (член сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України).
Борейко Лілія	кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри догляду за хворими та вищої медсестринської освіти закладу вищої освіти

Дмитрівна Гудима Арсен Арсенович	Буковинського державного медичного університету. доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри медицини катастроф та військової медицини Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України
Щербиніна Марина Борисівна	доктор медичних наук, професор, Заслужений лікар України, професор кафедри загальної медицини з курсом фізичної терапії Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара
Нестеренко Людмила Миколаївна	кандидат соціологічних наук, завідувач відділу моніторингу і аналітичної роботи Державної установи "Центр розвитку медсестринства Міністерства охорони здоров'я України"

Члени Науково-методичної ради та підкомісії 223 Медсестринство Науково-методичної комісії 12 з охорони здоров'я та соціального забезпечення сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (2015-2019 рр.)

Ястремська Світлана Олександрівна	доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри вищої медсестринської освіти, загального догляду та клінічної імунології Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України (голова підкомісії).
Білик Любов Володимирівна	кандидат педагогічних наук, декан медичного факультету Черкаської медичної академії (заступник голови підкомісії).
Заболотнов Віталій Олександрович	доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри «Сестринська справа» Комунального вищого навчального закладу «Житомирський медичний інститут» Житомирської обласної ради (заступник голови підкомісії).
Мартиненко Наталія Володимирівна	кандидат медичних наук, заступник директора з післядипломної освіти медичного коледжу Української медичної стоматологічної академії.
Пирогова Віра Іванівна	доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри акушерства, гінекології і перинатології факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.
Плеш Ігор Антонович	доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри догляду за хворими та вищої медсестринської освіти закладу вищої освіти Буковинського державного медичного університету.

Члени робочої групи Міністерства охорони здоров'я України з розробки стандарту вищої освіти для спеціальності 223 Медсестринство за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

Комунальний вищий навчальний заклад «Житомирський медичний інститут»

Житомирської обласної ради:

Шатило	доктор медичних наук, професор, Заслужений лікар України, ректор.
Віктор Йосипович Круковська	кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри природничих та соціально-гуманітарних дисциплін.
Ірина Миколаївна Махновська	кандидат педагогічних наук, методист вищої категорії.
Ірина Романівна Прушковська	викладач-методист, методист вищої категорії.
Олена Миколаївна Шигонська	кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри «Сестринська справа».
Наталя Вікторівна	

Комунальний заклад вищої освіти Львівської обласної ради «Львівська медична академія імені Андрея Крупинського»:

ШЕГЕДИН Марія Броніславівна	доктор медичних наук, професор, Заслужений лікар України, ректор (до 2017 р.)
Кривко Юрій Ярославович	доктор медичних наук, професор, ректор
Сойка Лариса Дмитрівна	кандидат хімічних наук, проректор з навчальної роботи

Тернопільський національний медичний університет імені І.Я. Горбачевського
Міністерства охорони здоров'я України

Рега Надія Іванівна	кандидат медичних наук, доцент кафедри вищої медсестринської освіти, загального догляду та клінічної імунології.
Мазур Людмила Петрівна	кандидат медичних наук, доцент кафедри вищої медсестринської освіти, загального догляду та клінічної імунології.
Даньчак Світлана Володимирівна	кандидат медичних наук, доцент кафедри вищої медсестринської освіти, загального догляду та клінічної імунології.

Івано-Франківський національний медичний університет

Гвоздецька Галина Сергіївна	завідувач відділення «Сестринська справа» фахового медичного коледжу Івано-Франківського національного медичного університету, викладач-методист
--------------------------------	--

Стандарт затверджено на засіданні підкомісії зі спеціальності 223 Медсестринство Науково-методичної комісії 11 з охорони здоров'я та

соціального забезпечення Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 26 від 11.04.2022.).

Стандарт розглянуто на засіданні сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 17 від 04.07.2017 р.).

Фахову експертизу проводили:

Сабадишин Ростислав Олексійович	доктор медичних наук, професор, Заслужений лікар України, ректор Комунального закладу вищої освіти «Рівненська медична академія» Рівненської обласної ради.
Бездітко Тетяна Василівна	доктор медичних наук, професор кафедри пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства Харківського національного медичного університету.
Фарійон Надія Ярославівна	медична сестра-магістр, заступник головного лікаря з медсестринства Тернопільської обласної клінічної комунальної психоневрологічної лікарні, голова Асоціації медичних сестер Тернопільської області.

Методичну експертизу проводили:

Калашнікова Світлана Андріївна	доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України, Національний експерт з реформування вищої освіти Програми ЄС Еразмус+ .
Таланова Жаннета Василівна	доктор педагогічних наук, доцент, старший науковий співробітник, головний науковий співробітник Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України, менеджер з аналітичної роботи Національного Еразмус+ офісу в Україні.
Луговий Володимир Іларіонович	доктор педагогічних наук, професор, дійсний член, перший віце-президент Національної академії педагогічних наук України.

Стандарт розглянуто Міністерством охорони здоров'я України.

Стандарт розглянуто після надходження всіх зауважень та пропозицій та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 223 Медсестринство науково-методичної комісії № 11 з охорони здоров'я та соціального забезпечення сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України.

Стандарт погоджено на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (протокол № 8 від 17.05.2022 р.).

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Форми здобуття освіти	Очна, заочна, дуальна, дистанційна
Освітня кваліфікація	Магістр медсестринства
Професійна кваліфікація	
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – магістр Спеціальність – 223 Медсестринство Спеціалізація – (вказати назву спеціалізації за наявності)
Опис предметної області	<p>Об'єктом вивчення та діяльності є: організаційна, управлінська, науково-педагогічна, контрольна-аналітична, проектна, науково-дослідна діяльність у сфері медсестринства.</p> <p>Цілі навчання: набуття здатності розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у медсестринстві.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: концепції, принципи та теорії до здійснення практичної, організаційної, управлінської, викладацької, науково-дослідної медсестринської діяльності.</p> <p>Методи, методики та технології: методи: статистичний, соціологічний, епідеміологічний, демографічний, медико-географічний, соціально-психологічний, експертних оцінок, структурно-логічного аналізу, економічного аналізу, моделювання, кількісних і якісних досліджень; інноваційні методики навчання та викладання; технології діагностики, лікування та профілактики, управління та організації роботи в галузі охорони здоров'я, сучасні цифрові технології.</p> <p>Інструменти та обладнання: маніпуляційна техніка; найпоширеніші сучасні діагностичні, лікувальні та інші пристрої, предмети та прилади для проведення фахової діяльності, спеціалізовані інформаційні системи та програмне забезпечення.</p>
Академічні права випускників	Здобуття освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти та додаткових кваліфікацій в системі

	післядипломної освіти.
Працевлаштування випускників	Працевлаштування в закладах та установах, що працюють у сфері охорони здоров'я; в закладах освіти, що здійснюють підготовку фахівців в галузі охорони здоров'я.

III Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітніми програмами відповідної спеціальності, та їх результатів навчання

Здобувати освітній ступінь магістра за спеціальністю 223 Медсестринство можуть особи, що здобули освітній ступінь бакалавра, магістра зі спеціальностей галузі знань 22 Охорона здоров'я.

IV Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої програми підготовки магістра:

- для освітньо-професійної програми становить 120 кредитів ЄКТС,
- для освітньо-наукової програми становить 120 кредитів ЄКТС, з них обсяг дослідницької (наукової) компоненти обов'язково складає не менше 30%.

Мінімум 50% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених цим стандартом вищої освіти.

Мінімальний обсяг практик становить 10 кредитів ЄКТС.

Заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, отримані за попередньою освітньою програмою підготовки магістра (спеціаліста) за іншою спеціальністю. Максимальний обсяг кредитів ЄКТС, що може бути перезарахований, не може перевищувати 25 % від загального обсягу освітньої програми.

V Перелік обов'язкових компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері медсестринства.
Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, оброблення, аналізу та синтезу інформації. 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. 4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). 6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення. 8. Здатність працювати в команді. 9. Здатність до міжособистісної взаємодії. 10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
Спеціальні	1. Здатність розв'язувати проблеми медсестринства, необхідні

<p>(фахові, предметні) компетентності</p>	<p>для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.</p> <p>2. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі медсестринства у широких або мультидисциплінарних контекстах.</p> <p>3. Здатність розв'язувати проблеми медсестринства у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням стандартів професійної діяльності та аспектів соціальної та етичної відповідальності.</p> <p>4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах освіти, доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.</p> <p>5. Здатність застосовувати основи педагогіки і психології в освітньому процесі в закладах освіти.</p> <p>6. Здатність управляти робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.</p> <p>7. Здатність здійснювати організацію та управління діяльністю медсестринських структурних підрозділів.</p> <p>8. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.</p> <p>9. Здатність виявляти зв'язок патогенезу захворювань з клінічними проявами та результати додаткових методів дослідження.</p> <p>10. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.</p> <p>11. Здатність орієнтуватися у визначенні групової належності лікарських засобів, особливостей їх фармакокінетики та фармакодинаміки.</p> <p>12. Здатність забезпечувати якість медичної допомоги і забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя та громадського здоров'я населення, здійснювати навчання пацієнтів.</p> <p>13. Здатність організовувати та надавати екстрену медичну допомогу при невідкладних станах, у тому числі в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час.</p> <p>14. Здатність забезпечувати геріатричну, паліативну медичну допомогу та догляд за людьми похилого віку.</p> <p>15. Здатність планувати та здійснювати реабілітаційну допомогу.</p> <p>16. Здатність планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження у сфері медсестринства (для освітньо-наукової програми).</p> <p>17. Здатність дотримуватися професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність</p>
--	---

	<p>отриманих результатів наукових досліджень (для освітньо-наукової програми).</p> <p>18. Здатність представляти результати наукових досліджень в усній і письмовій формі, відповідно до національних та міжнародних стандартів (для освітньо-наукової програми).</p> <p>19. Здатність інтерпретувати результати наукових досліджень, проводити їх коректний аналіз та узагальнення (для освітньо-наукової програми).</p>
--	---

VI Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності у сфері медсестринства з метою розвитку нових знань та процедур.

2. Здійснювати критичне осмислення проблем у сфері медсестринства на межі галузей знань.

3. Володіти спеціалізованими вміннями/навичками розв'язання проблем, з урахуванням стандартів професійної діяльності та аспектів соціальної та етичної відповідальності.

4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері охорони здоров'я до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

5. Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, оцінювати результати роботи колективу.

6. Розробляти та впроваджувати плани професійної діяльності, виявляти професійні проблеми і знаходити шляхи їх конструктивного розв'язання.

7. Розробляти заходи з профілактики захворювань та сприяти їх реалізації на практиці.

8. Ідентифікувати, аналізувати ризики, пов'язані з хворобами цивілізації, їх вплив на здоров'я населення, діагностувати хвороби цивілізації.

9. Оцінювати ризики та планувати відповідні дії у випадках надзвичайних ситуацій в сфері охорони здоров'я.

10. Планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження у сфері медсестринства, обирати методи та інструменти досліджень, висувати і перевіряти гіпотези, обґрунтовувати висновки.

11. Розуміти особливості фармакокінетики та фармакодинаміки лікарських засобів і враховувати їх у медсестринській практиці.

12. Виявляти зв'язок патогенезу захворювань з клінічними проявами та результатами додаткових досліджень.

13. Збирати, аналізувати та оцінювати інформацію, необхідну для розв'язання складних задач у сфері медсестринства, зокрема у науковій та професійній літературі, базах даних.

14. Розуміти принципи сімейно-орієнтованої медицини і застосовувати їх у професійній діяльності.

15. Застосовувати педагогічні технології в освітньому процесі закладів освіти.

16. Приймати ефективні рішення з питань професійної діяльності у сфері медсестринства, у тому числі в умовах невизначеності; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

17. Вільно спілкуватись усно і письмово державною та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері медсестринства.

18. Застосовувати сучасні емпіричні та статистичні методи, методи моделювання, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для досліджень і розробок у сфері видавництва та поліграфії.

VII Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота має продемонструвати здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері медсестринства. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або в репозитарії закладу вищої освіти.

VIII Вимоги до створення освітніх програм підготовки за галуззю знань, двома галузями знань або групою спеціальностей (у стандартах рівня молодшого бакалавра), міждисциплінарних освітньо-наукових програм (у стандартах магістра та доктора філософії)

Міждисциплінарні освітньо-наукові програми не створюються.

IX Вимоги професійних стандартів за їх наявності

Професійний стандарт відсутній

X Додаткові вимоги до організації освітнього процесу для освітніх програм з підготовки фахівців для професій, для яких запроваджене додаткове регулювання (за необхідності)

Вивчення клінічних дисциплін та забезпечення засвоєння здобувачами освітнього ступеня магістра за спеціальністю 223 Медсестринство спеціальних (фахових) компетентностей повинно здійснюватися на клінічних кафедрах закладу

освіти відповідного профілю, відповідно до навчальних планів. Професійна підготовка на клінічних кафедрах повинна враховувати специфіку кожної дисципліни та, з метою засвоєння фахових компетентностей, обов'язково передбачати використання симуляційних методів навчання та практичну підготовку в закладах охорони здоров'я.

XI Додаткові вимоги до структури освітніх програм, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій з професій, для яких запроваджене додаткове регулювання (за необхідності)

Додаткових вимог до структури освітніх програм немає

XII Перелік нормативних документів, на яких базується Стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту» - <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. – <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>
4. Національна рамка кваліфікацій, 2011 – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти 2015 – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>.
7. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 223 «Медсестринство» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. - URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/223-medsestrinstvo-bakalavr.pdf>.

Генеральний директор директорату
фахової передвищої, вищої освіти

Олег ШАРОВ

Пояснювальна записка

Стандарт вищої освіти містить вимоги до освітніх програм підготовки магістрів за спеціальністю 223 Медсестринство стосовно:

- обсягу кредитів ЄКТС для здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 223 Медсестринство;
- рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за відповідною освітньою програмою;
- переліку обов'язкових компетентностей випускника;
- нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого у термінах результатів навчання;
- форм атестації здобувачів вищої освіти;

Вимоги до компетентностей та результатів навчання узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій.

Таблиця 1 демонструє відповідність визначених Стандартом компетентностей та дескрипторів НРК, а таблиця 2 – відповідність результатів навчання та компетентностей.

Заклад вищої освіти самостійно визначає перелік дисциплін, практик та інших видів навчальної діяльності, необхідний для набуття означених Стандартом компетентностей та результатів навчання. Наведений в Стандарті перелік компетентностей і результатів навчання не є вичерпним. Заклади вищої освіти при формуванні освітніх програм можуть зазначати додаткові вимоги до компетентностей і результатів навчання. Заклади вищої освіти мають право використовувати власні формулювання спеціальних (фахових) компетентностей і результатів навчання, забезпечуючи при цьому, щоб сукупність вимог освітньої програми повністю охоплювала всі вимоги стандарту.

Рекомендовані джерела:

1. Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) // URL: https://ihed.org.ua/wpcontent/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf
2. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій) // URL : <https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/en.pdf>;
<https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>
3. QF EHEA 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО) // URL : http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf
4. ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО) 2011 // URL : <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standardclassification-of-education-isced-2011-en.pdf>
5. ISCED-F (Міжнародна стандартна класифікація освіти – Галузі, МСКО-Г) 2013 // URL : <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standardclassification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>

6. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) та загальними компетентностями та прикладами стандартів – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>

7. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад. : В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В.Г.Кременя.– К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014.– 100 с. – <http://erasmusplus.org.ua/korysnainformatsiia/korysnimaterialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandyekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?download=83:hlosarii-terminiv-vyshchoi-osvity-2014-r-onovlenevydannia-z-urakhuvanniam-polozhen-novoho-zakonu-ukrainy-pro-vyshchuosvitu&start=80>

8. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysnimaterialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandyekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?download=82:bolonskyiprotses-nova-paradyhma-vyshchoi-osvity-yu-rashkevych&start=80>

9. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд – <http://erasmusplus.org.ua/korysnainformatsiia/korysnimaterialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandyekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?download=88:rozvytok-systemy-zabezpechennia-iakosti-vyshchoiosvity-ukrainy&start=80>

10. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с. – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysnimaterialy/category/3-22-materialy-natsionalnoi-komandyekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentivbolonskohoprotsesu.html?download=84:rozroblennia-osvitnikh-prohrammetodychni-rekomendatsii&start=80>

Таблиця 1. Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей/результатів навчання дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей (результатів навчання) за НРК	Знання Зн1 Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень Зн2 Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Уміння/навички Ум1 Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур Ум2 Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах Ум3 Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Комунікація К1 Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема, до осіб, які навчаються К2 Використання іноземних мов у професійній діяльності	Відповідальність та автономія АВ1 Управління робочими або навчальними процесами, які є складними непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів АВ2 Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів АВ3 Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії
Загальні компетентності				
ЗК1	Зн2	Ум1		
ЗК2	Зн1	Ум1	К1	АВ1, АВ2
ЗК3	Зн1	Ум1	К2	АВ1
ЗК4	Зн1	Ум1, Ум2	К1, К2	АВ1, АВ2
ЗК5	Зн1	Ум1		АВ3
ЗК6	Зн2	Ум3	К1, К2	АВ1
ЗК7	Зн2	Ум2, Ум3		АВ2
ЗК8		Ум2	К1, К2	АВ2
ЗК9	Зн2	Ум2, Ум3	К1	АВ2
ЗК10	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК1	Зн1, Зн2	Ум1	К1	АВ1
СК2	Зн1, Зн2	Ум2	К1, К2	
СК3	Зн1, Зн2	Ум3	К1	АВ1
СК4	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2
СК5	Зн1, Зн2	Ум1	К1	АВ1, АВ2
СК6	Зн1	Ум2	К1, К2	АВ3
СК7	Зн1	Ум1	К1,	АВ1, АВ2
СК8	Зн1, Зн2	Ум3	К1	АВ1, АВ2
СК9	Зн1	Ум1	К1	АВ1, АВ2
СК10	Зн1	Ум1	К1	АВ1, АВ2
СК11	Зн1	Ум2	К1	АВ1, АВ2
СК12	Зн1, Зн2	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3
СК13	Зн1, Зн2	Ум3	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3
СК14	Зн1, Зн2	Ум1, Ум2	К1	АВ1, АВ2
СК15	Зн1, Зн2	Ум1, Ум2	К1	АВ1
СК16	Зн1, Зн2	Ум1, Ум2	К1, К2	АВ2, АВ3
СК17	Зн1, Зн2	Ум1, Ум2	К1, К2	АВ2, АВ3
СК18	Зн1, Зн2	Ум1, Ум2	К1, К2	АВ2, АВ3
СК19	Зн1, Зн2	Ум1, Ум2	К1, К2	АВ2, АВ3

